

Kronika 1999

OBSAH

Samospráva obce.....	2
Štátna správa	7
Významné návštevy.....	9
Výstavba a zmeny charakteru mesta.....	11
Školstvo.....	11
Kultúra.....	11
Cirkevný život.....	13
Politické strany, hnutia a združenia.....	13
Spolky a organizácie.....	14
Telovýchova a šport.....	14
Mimoriadne udalosti.....	15
Počasia a jeho osobitosti v priebehu roka.....	16
Rôzne.....	16

Samospráva obce

Mestská samospráva začala plniť svoje funkcie 15. januára 1999, kedy sa uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie mestského zastupiteľstva. Zvolal ho a úvodnú časť viedol doterajší primátor Karol Kalinák. Na zasadnutí sa zúčastnil poslanec Národnej rady Slovenskej republiky Dušan Fedoročko a prednosta Okresného úradu. Ing. Vladimír Popík. Po otvorení dostal slovo predseda volebnej komisie Štefan Ivanko, ktorý predložil správu komisie o výsledku volieb do orgánov samosprávy mesta vykonaných v dňoch 18. a 19. decembra 1998. Do voličských zoznamov v meste bolo zapísaných celkom 8602 voličov. Volieb sa zúčastnilo 4808 voličov, čo predstavovalo 54,8 % a bolo odovzdaných 4705 platných hlasov.

Za primátora mesta Svidník bol spomedzi 6 kandidátov zvolený Ing. Michal Bartko s počtom hlasov 1780. Jednotliví poslanci Mestského zastupiteľstva boli zvolení nasledovným počtom hlasov. Vo volebnom obvode číslo 1 bolo celkove zapísaných do zoznamu voličov 3541, volieb sa zúčastnilo 1936 voličov, čo predstavuje 54,6 % a bolo odovzdaných 1862 hlasov.

Zvoleným poslancom boli odovzdané platné hlasy takto:

1. MUDr. Peter Blichá	606
2. RNDr. Anton Berežňak	563
3. JUDr. Mária Albrechtová	537
4. Ladislav Feňo	475
5. MUDr. František Krul'	462
6. Ing. Ján Holodňak	439
7. MUDr. Miroslav Jánošík	424
8. Pavol Hanák	381
9. Zdenek Kost'	381

Vo volebnom obvode číslo 2 bolo celkove zapísaných do zoznamov voličov 2368, volieb sa zúčastnilo 1388 voličov, čo predstavuje 58,1 % a bolo odovzdaných 1329 platných hlasov.

Zvoleným poslancom boli odovzdané platné hlasy takto:

1. MUDr. Marián Baja	488
2. Peter Čuchta	384
3. Andrej Dudáš	382
4. MUDr. Viliam Revický	353
5. MUDr. Peter Fulop	312
6. PharmDr. Marian Majda	312
7. Ing. Milan Cocuľa	288
8. Ing. arch. Ján Kimák	269
9. Pavol Olejár	265

Vo volebnom obvode číslo 3 bolo celkové zapísaných do zoznamov voličov 2694, volieb sa zúčastnilo 1394 voličov, čo predstavuje 51,18 % a bolo odovzdaných 1355 platných hlasov.

Zvoleným poslancom boli odovzdané platné hlasy takto:

1. MUDr. Peter Ziman	518
2. Mgr. Ladislav Mackanič	474
3. Mgr. Ján Bača	422
4. Ing. Michal Gondek	394
5. Ing. Michal Lažo	379

6. MUDr. Ladislav Sabanoš	378
7. Ing. Milan Džubak	354
8. Juraj Antoš	346
9. MVDr. Juraj Andrejov	317

Nasledoval sľub novozvoleného primátora, Ing. Michala Bartka, ktorý vzápätí prevzal od K. Kalinaka mestské insígnie. Poslanecký sľub predniesol najstarší z dvadsaťsedemčlenného zboru MUDr. Peter Blich. Sľub potvrdili poslanci Mestského zastupiteľstva svojím podpisom. Nasledoval zápis do pamätnej knihy, prevzatie osvedčenia o zvolení za poslanca.

V inauguračnom vystúpení Ing. Michal Bartko uviedol, že sa bude všemožne snažiť plniť sľuby, ktoré dal voličom. Pri plnení volebného programu očakáva aj pomoc poslancov. Poďakoval doterajším členom MsZ a funkcionárom MsÚ i vedúcim pracovníkom mestských organizácií za vykonanú prácu. Svojmu predchodcovi K. Kalinakovi odovzdal za jeho osemročné pôsobenie na radnici cenu primátora.

Po voľbe mandátovej, návrhovej, volebnej komisie a overovateľov zápisnice a zapisovateľky nasledovala voľba zástupcu primátora mesta, ktorým sa stal Ing. Ján Holodňak. Členmi mestskej rady sa stali MUDr. Marian Bája, Ján Džubak, Ing. Michal Gondek, Mgr. Ladislav Mackanič, Ing. Ján Holodňak, MVDr. Juraj Andrejov a Ing. Michal Lažo.

Samostatným hlasovaním poverili výkonom funkcie sobášiaciho JUDr. Máriu Albrechtovú, Ing. Milana Cocuľu, Ing. Jána Holodňaka a Mgr. Ladislava Mackaniča. Politická skladba novozvoleného primátora a poslancov mestského zastupiteľstva:

Primátor	- strana demokratickej ľavice
14 poslancov	- strana demokratickej ľavice
8 poslancov	- Štvorkoalícia – Slovenská Demokratická koalícia, Demokratická únia, Demokratická strana, Kresťansko- demokratické hnutie
2 poslanci	- Strana občianskeho porozumenia
1 poslanec	- Hnutie za demokratické Slovensko
1 poslanec	- Združenie robotníkov Slovenska
1 poslanec	- nezávislý

Po slávnostnej časti rokovania, vedúci finančného oddelenia MsÚ JUDr. Jozef Pančák predložil rozpočtové provizórium na 1. štvrťrok. Provizórium je dôsledkom neschváleného zákona o štátnom rozpočte SR na rok 1999 Národnou radou Slovenskej republiky. Na svojom II. Zasadnutí Mestské zastupiteľstvo dňa 23. apríla prerokovalo návrh štatútu mesta Svidník, rokovací a organizačný poriadok mestského zastupiteľstva a samosprávy. Návrhy uviedol a zdôvodnil ich novelizáciu prednosta MsÚ JUDr. Vasil Štefanco. Po skončení rozpravy poslanci hlasovaním tieto návrhy schválili.

V ďalšom bode rokovania MsZ primátor mesta predniesol návrh na zriadenie komisií a ich zloženie takto:

Komisia, sociálna, zdravotná a bytová:

1. MUDr. Ladislav Sabanoš	- Predseda
2. Anna Žáková	- tajomníčka
3. Mgr. Ján Bača	- člen
4. PharmDr. Marián Majda	- člen
5. Michál Husár	- člen

6. Helena Husárová - členka

Komisia finančná a správy majetku:

1. JUDr. Mária Albrechtová - predsedníčka
2. Ing. Jozef Bača - tajomník
3. MUDr. Peter Blichá - člen
4. MUDr. Viliam Revický - člen
5. Jozef Fejko - člen
6. Ján Zoščák - člen

Komisia podnikateľskej činnosti, obchodu, a cestovného ruchu:

1. Peter Ziman CSc. - predseda
2. Ing. Milan Volčko - tajomník
3. Ing. Milan Cocuľa - člen
4. Ladislav Feňo - člen
5. MUDr. Miroslav Jánošík - člen
6. Ing. Tibor Demko - člen
7. Ing. Miron Mikita - člen

Komisia výstavby, územného rozvoja, dopravy a životného prostredia:

1. Ing. arch. Ján Kimák - predseda
2. Marta Haninová - tajomníčka
3. Juraj Antoš - člen
4. Pavel Hanak - člen
5. Ing. Pavol Olejár - člen
6. Jozef Studený - člen
7. Anton Vydra - člen

Komisia pre vzdelanie, kultúru, šport a mládež:

1. RNDr. Anton Berežňák - predseda
2. Anna Bokšová - tajomníčka
3. Zdenek Kost' - člen
4. MUDr. František Kruľ - člen
5. Karel Bok - člen
6. Jarmila Miňová - členka
7. Zuzana Stemnická - členka

Komisia pre ochranu verejného majetku:

1. MUDr. Peter Fulop - predseda
2. Nadežda Bilá - tajomníčka
3. Peter Čuchta - člen
4. Andrej Dudáš - člen
5. Ing. Jaroslav Antoník - člen
6. JUDr. Ján Grega - člen

Mestské zastupiteľstvo posúdilo hospodárenie samosprávy v roku 1998 a návrh rozpočtu na rok 1999, mesto naplnilo minuloročný rozpočet na 85 percent. Namiesto predpokladaných 95 miliónov 420 tisíc korún prišlo do mestskej kasy len 80 miliónov 721 tisíc korún slovenských. Rozdiel ide na vrub predovšetkým nízkych kapitálových príjmov. Tie boli ovplyvnené neukončením súdneho sporu vo veci reštitučného nároku na pozemky

individuálnej bytovej výstavby v lokalite nad strojárňami a z titulu nepoukázania finančných prostriedkov pre stavebníkov zo strany štátneho fondu rozvoja bývania. Aj návrh rozpočtu mestskej samosprávy na tento rok bol predložený ako vyrovnaný vo výške 184 miliónov 620 tisíc korún. Z tejto sumy tvoria daňové príjmy 22 miliónov Sk, nedaňové príjmy 50 miliónov 645 tisíc Sk. Oproti skutočnosti minulého roka je rozpočet na rok 1999 nižší o šesť miliónov korún. Z rozpočtovej sumy sa ráta s polovicou na rozpočtový program mesta, návrh ktorého na roky 1999 – 2002 posúdili poslanci v samosprávnom bode. V rokoch 1999 až 2002, teda počas volebného obdobia terajších poslancov by sa mali v meste realizovať tieto najdôležitejšie akcie.

- Dokončiť stavbu 48 bytových jednotiek – blok B-4 na sídlisku Dukla.
- Zabezpečiť postupne dokončenie sídliska Dukla realizáciou výstavby B5, to je 108 bytových jednotiek a B6, to je 56 bytových jednotiek.
- Dokončiť výstavbu 9 podkrovných bytov bloku D- 33.
- Ukončiť výstavbu inžinierskych sietí pre výstavbu 25 rodinných domov v areály IBV nad SPP.
- Zrealizovať výstavbu 50 sociálnych bytov.
- Premosťiť rieku Ladomírku, a tým dopravne prepojiť sídlisko UTRA so sídliskom DUKLA.
- Pripraviť a začať výstavbu obchvatnej komunikácie mesta.
- Zrealizovať výstavbu kolkárne.
- Pokračovať s výstavbou krytej plavárne.
- Ukončiť prvú etapu Domu kultúry a pokračovať vo výstavbe a postupnom dokončení II. etapy, s tým aj stavby ako celku.
- Zabezpečiť rekonštrukciu hľadiska a prestrešenia javiskovej časti amfiteátra vrátane oplatenia.
- Realizovať výstavbu televízneho káblového rozvodu vrátane zriadenia mestského vysielacieho kanálu.
- Projekčne pripraviť a realizovať novú skladku tuhého komunálneho odpadu.
- Zabezpečiť realizáciu programu separovaného zberu a triedenie tuhého komunálneho odpadu.
- Dokončiť výstavbu čističky odpadových vôd v Stročíne a diaľkového prívodu vody Medzianky – Svidník z vodnej nádrže Starina.
- Zabezpečiť rekonštrukciu pešej zóny mesta s nadväznosťou na ulici Sov. hrdinov vstupu do okresného úradu, sídliska Dukla a mestské trhovisko.

V poradí III. zasadnutie Mestského zastupiteľstva sa uskutočnilo dňa 29.06.1999 vo veľkej zasadačke Okresného úradu Svidník. Poslanci si vypočuli informáciu o stave trestnej činnosti a verejného poriadku za rok 1998 a I. polrok 1999 v meste, ktorú podal riaditeľ Obvodného oddelenia Policajného zboru vo Svidníku mjr. Jozef Gomboš a náčelník Mestskej polície Ing. Jaroslav Antoník. Za prvých päť mesiacov roka došlo k 67 trestným činom, z toho 48 prípadov policajti objasnili. V tomto roku zaregistrovali na teritóriu mesta vraždu a lúpežne prepadnutie, ktoré boli objasnené. Vyskytli sa aj poplašne telefonáty o uložení nástražných systémov. Na území mesta neboli zaregistrované prípady výpalníctva a prechovávanie drog.

IV. zasadnutie Mestského zastupiteľstva sa uskutočnilo 8. septembra 1999, na ktorom poslanci posúdili výsledky hospodárenia Mestskej samosprávy a organizácii zriadených mestom za I. polrok 1999. Vypočuli si informáciu o stave poskytovania zdravotnej starostlivosti v Nemocnici s poliklinikou v meste, ktorú podal riaditeľ nemocnice MUDr. Peter Ziman CSc. O stave životného prostredia v meste z pohľadu štátneho zdravotného ústavu poslancov informovala riaditeľka ústavu MUDr. Svetlana Bobáková. Správu

o poskytovaní služieb a o podnikateľských aktivitách v meste predložil Mgr. Anton Jevík, vedúci oddelenia mestského úradu. Informáciu o otvorení školského roka 1999 – 2000 v meste predložil Mgr. Ján Bača, vedúci oddelenia školstva a kultúry okresného úradu.

Poslanci mestského zastupiteľstva sa zišli na V. zasadaní 25. októbra 1999, pri prerokovaní výsledkov hospodárenia mestskej samosprávy za deväť mesiacov tohto roka, schválili návrh na zmenu rozpočtu na rok 1999. Jeho pôvodnú úroveň vo výške 74 620 000 korún bolo nevyhnutné upraviť na 54 319 000 korún, z dôvodu neuskutočneného odpredaja budovy okresného úradu a neuhradenia dlhopisov z fondu národného majetku SR, ktorými občania zaplatili odkúpenie bytov. Mestské zastupiteľstvo súhlasilo z návrhom na vzatie úveru z Prvej komunálnej banky vo výške 4 720 000 korún. Úver je určený na vyrovnanie splátok úverov v tej istej banke a na splatenie záväzkov mesta za dodávku tepla, teplej a úžitkovej vody a stavebné práce. Spoločným veriteľom týchto dlhov je SLUŽBYT s.r.o. Podmienkou úveru je založenie nehnuteľnosti, ako obchodnoprevádzkového objektu na Centrálnej ulici, plynovej kotolne a ďalšieho obchodného majetku na ulici Sov. hrdinov. Poslanci zobrali na vedomie aj správy o zásobovaní mesta pitnou vodou a o stave transformácie Východoslovenských vodární a kanalizácií, situácií na trhu práce a v príprave na vykurovaciu sezónu, ako aj v pripravách na 9. predvianočné trhy.

Posledné VI. zasadanie Mestského zastupiteľstva v tomto roku sa uskutočnilo 16. decembra. Nosným bodom programu zasadania bolo posúdenie návrhu rozpočtu mestskej samosprávy na rok 2000, príjmy a výdavky by mali činiť 48 770 000 korún, takže rozpočet bol navrhovaný ako vyrovnaný. Z tohto daňového príjmu by mali priniesť do rozpočtu 23 690 000 korún a nedaňové príjmy 2 155 000 korún. Najväčšiu položku tvorí daň z príjmov fyzických osôb vo výške 15 500 000 korún a daň z príjmov právnických osôb 2 800 000 korún a cestná daň domáca 1 230 000 Sk. Kapitálové príjmy z predaja budovy by mali byť vo výške 9 635 000 Sk, príjem z predaja bytov 5 850 000 Sk a z predaja pozemkov 2 500 000 Sk. Vo výdavkovej časti rozpočtu sa počíta s najväčšími výdavkami na mzdy a platy 5 580 000 Sk, tovary a služby 7 458 000 Sk a bežné transfery 10 075 000 Sk, z toho príspevok:

- Technickým službám - 7 000 000. – Sk
- Mestskému kultúrnemu stredisku - 2 100 000. – Sk
- Neziskovým organizáciám - 750 000. – Sk

Splácanie úrokov 1 480 000 Sk a splácanie domácej istiny vo výške 7 680 000 Sk. Kapitálové výdavky budú predstavovať 14 248 000 Sk. Najväčšia suma sa použije na rozvojové programy. Poslanci v ďalšom bode schválili Všeobecné záväzne nariadenie mesta číslo 1/1999 o dani z nehnuteľnosti pre rok 2000, taktiež schválili úpravu cien za vývoz tuhého komunálneho odpadu tak, že sa zvyšuje ročný poplatok za 1 kuka nádobu pri cykle vývozu:

- 1 x týždenne - z 370 na 477.- Sk
- 2 x týždenne - zo 740 na 954.- Sk

Ročný poplatok 1 kontajnera pri cykle vývozu:

- 1 x týždenne - z 2450 – na 3108.- Sk
- 2 x týždenne - zo 4900 – na 6210.- Sk

V priebehu ďalšieho zasadania po obširnej diskusii a predložení výsledku výberového konania na privatizáciu týždenníka Dukla poslanci schválili tento týždenník predať podnikateľovi Martinovi Rusinovi, Creativ plus, reklamno – obchodná agentúra Stropkov. Po prvýkrát v krátkej histórii samostatnej Slovenskej republiky prišli Svidníčania počas silvestrovskej noci na námestie, aby spoločne oslávili príchod roku 1999 a vznik Slovenskej štátnosti. Pol hodiny pred polnocou krátili čas čakania na polnočné zvonenie interpreti ľudových piesni. Program pripravili Podduklianské osvetové stredisko s Mestským kultúrnym

strediskom. O polnoci zaznela štátna hymna a po nej pripili na zdravie zhromaždených prednosta Okresného úradu vo Svidníku Ing. Vladimír Popik a novozvolený primátor Ing. Michal Bartko. Po príhovoroch nasledoval parádny ohňostroj, odpálený zo strechy budovy Mestského kultúrneho strediska, ktorý rozožiaril nielen oblohu nad mestom, ale aj tváre vyše troch tisícok prizeraúcich.

Pri príležitostiach 54. výročia oslobodenia nášho mesta položili dňa 19. januára zástupcovia okresnej štátnej správy, mestskej samosprávy, inštitúcií a politických strán vence a kytice kvetov k pamätníkom hrdinov vo Svidníku, na Dukle a k soche arm. gen. Svobodu. Počas slávnostnej akadémie v Mestskom kultúrnom stredisku odovzdali prednosta okresného úradu Ing. Vladimír Popik, primátor Ing. Michal Bartko, predseda Okresného výboru slovenského zväzu protifašistických bojovníkov plk.v.v. Vasil' Mohorita pamätné medaily k oslobodeniu a ukončeniu II. svetovej vojny Strednému odbornému učilištiu odevnému, gymnáziu, náčelníkovi Okresnej vojenskej správy pplk. Stanislavovi Paňkovi a riaditeľovi poriadkovej polície Okr. riaditeľstva policajného zboru pplk. Petrovi Stemnickému.

Tohtoročné 55. výročie Slovenského národného povstania si občania pripomenuli na spomienkových oslavách 30. augusta položením vencov k pamätníkom a k soche arm. gen. Ludvika Svobodu. Deviate predvianočné trhy sa uskutočnili v meste v dňoch 11. až 13. novembra 1999. Brány trhov otvorili vo štvrtok dopoludnia stropkovské mažoretky pred hotelom Rubín. Pozvanie na trhy prijal prednosta Krajského úradu Ing. Jozef Polačko. Svidničania i občania okolitých miest a obcí mali možnosť si vybrať zo širokého sortimentu tovarov od 350 predávajúcich z celého Slovenska, čo je o 80 viac ako vlani. Typické jesenné počasie vyžadovalo teplé oblečenie. Ti, čo ho podcenili, mali možnosť sa potužiť pri mnohých stánkoch s občerstvením. Mohli si pochutiť na pečenej klobáse alebo rybe. Atmosféru trhov spríjemňovala ľudová kapela Jana Halčíka. Piatok v poobedňajších hodinách pred mestským Kultúrnym strediskom vystúpila známa prešovská skupina Mloci. V sobotu pre tých, čo chceli pokúšať šťastie, čakala tombola. Okrem predvianočných nákupov si teda mohli domov odniesť aj cenu z tomboly. Pre deti boli pripravené kolotoče. Po prvýkrát do mesta zavítala humenská reklamná agentúra Alice s balónom. Mesto pripravilo pre deti prekvapenie, za let nemuseli platiť. Odvaha nechýbala asi 250 zástupcom najmladšej generácie.

Štátna správa

V sobotu 15. mája 1999 sme na území našej republiky po prvýkrát volili v priamej voľbe prezidenta Slovenskej republiky, na ktorom sa zúčastnilo 73,8 percenta voličov. Najviac 48,38 % hlasov z 10 kandidátov získal Rudolf Schuster. Spolu s ním postúpil do druhého kola volieb Vladimír Mečiar, ktorý získal 37,24 % hlasov. Druhé kolo prezidentských volieb sa uskutočnilo 29. mája a v ňom dali slovenskí voliči najviac hlasov Rudolfovi Schusterovi, získal 57,18 % hlasov. Druhého kandidáta na úrad prezidenta Vladimíra Mečiara podporilo 42,81 % zúčastnených voličov. Volieb sa zúčastnilo 75,45 % voličov. V našom meste voliči najviac hlasov v druhom kole dali Vladimírovi Mečiarovi, a to 50,69 % a Rudolf Schuster získal 49,31 % hlasov. 7. januára 1999 na Okresnom úrade došlo k dvom personálnym zmenám. Z funkcie vedúceho odboru regionálneho rozvoja a iných odvetných vzťahov bol odvolaný Ing. Juraj Červák a vedením odboru bol poverený Ing. Ľuboš Čepan. Z funkcie vedúceho odboru všeobecnej vnútornej správy bol odvolaný Ladislav Ďžogan a vedením odboru bol poverený Ing. Vladimír Kriško. Vo februári došlo na základe oznámenia o pozastavení činnosti záchranného systému Slovakia k pracovnému stretnutiu predstaviteľov

požiarnej ochrany, policajného zboru a záchranej služby okresu Svidník. Výsledkom rokovania je skutočnosť, že motoristi nepocítia výpadok záchranného systému Slovenska, ktorý v plnom rozsahu nahradila jednotka zboru požiarnej ochrany vo Svidníku, príslušníci ktorej sú pre túto činnosť vybavení po odbornej i technickej stránke.

Na sklonku marca odovzdal minister pôdohospodárstva Pavel Koncoš dekrét Ing. Michalovi Jacečkovi o jeho menovaní do úradu riaditeľa regionálneho odboru ministerstva pôdohospodárstva, regionálneho odboru vo Svidníku. Na základe výsledkov výberového konania menoval prednosta okresného úradu troch vedúcich odboroch a okresného lekára. Za vedúceho odboru životného prostredia ustanovil Ing. Ľubomíra Ďurišinu, vedúcu odboru sociálnych vecí Mgr. Slávku Vojčekovú, vedúceho odboru regionálneho rozvoja a iných odvetvových vzťahov Ing. Ľuboša Čepana a za štátneho okresného lekára MUDr. Viliama Revického. K 31. marcu boli odvolaní vedúci šiestich odborov- Mgr. Miroslav Bačišin, Ing. Ján Podhájecky, Ing. Ján Andrejko, Ing. Ivan Kurilec, mjr. Jaromír Jedinák a Ing. Pavol Bakalár. Na ich miesta boli menovaní Mgr. Ján Bača – vedúci odboru školstva, Mgr. Ladislav Mackanič – vedúci organizačného odboru, Ing. Martin Miščík – vedúci odboru bytovej politiky, Ing. Pavol Kovalík – vedúci odboru pozemkového poľnohospodárstva a vodného a lesného hospodárstva, mjr. Jozef Lažo – náčelník odboru požiarnej ochrany, Ing. Michal Kost' – vedúci odboru správy vnútornej prevádzky. Na základe nariadenia ministerstva spravodlivosti sa na zhromaždení sudcov okresného súdu konali voľby predsedu a podpredsedu okresného súdu. V tajnom hlasovaní sa predsedom opätovne stal JUDr. Mikuláš Rodák a podpredsedom JUDr. Štefan Bujňak. Od 1. mája na post riaditeľa Daňového úradu vo Svidníku nastúpil Ing. Ján Majda, ktorý nahradil vo funkcií odvolaného doterajšieho riaditeľa Ing. Petra Štefanca. Dňom 1. júna prednosta Okresného úradu Ing. Vladimír Popik vymenoval za svojho druhého zástupcu Ing. Milana Volčka, doterajšieho zamestnanca Mestského úradu vo Svidníku. Menovaný bude zároveň vykonávať funkciu vedúceho živnostenského odboru.

S účinnosťou od 1. septembra schválil minister vnútra návrh organizačných zmien aj na úrovni okresných riaditeľstiev Policajného zboru. Z pôvodných 76 okresných riaditeľstiev policajného zboru Slovenskej republiky bolo zrušených 23. Takto bolo zrušené i okresné riaditeľstvo policajného zboru vo Svidníku. V tejto súvislosti bol rozkazom prezidenta Policajného zboru SR ustanovený do funkcie riaditeľa Okresného Riaditeľstva Policajného zboru vo Svidník pplk. Michal Terez. V uplynulom roku v okrese Svidník došlo k 348 trestným činom, z ktorých sa podarilo polícii objasniť 254 prípadov. Najviac miestnych činov - 176 zaregistrovali v majetkovej kriminalite, pričom objasnili 96 prípadov. Z 90 vlámačiek sa mužom zákona podarilo zaistiť páchatel'ov v 47 prípadoch. V okrese došlo aj k pokusu o znásilnenie a v šiestich prípadoch k pohlavnému zneužívaniu. Päť osôb bolo lúpežne prepadnutých. Vo všetkých prípadoch policajti zistili páchatel'ov. Netradičný pre náš región bolo lúpežne prepadnutie predavačky so zbraňou, ku ktorému došlo v bare pri benzínovom čerpadle v Hunkovciach. Páchatelia odcudzili registračnú pokladnicu so 40 tisícovou tržbou.

Nadalej v našom okrese a meste je veľkým problémom vysoká nezamestnanosť. Toto sa ešte 1. augustom zaregistrovaním 318 absolventov škôl na okresnom úrade práce zvýšila o dve percenta na 27,4. Bez práce bolo 4240 ľudí. Na úrade registrujú 59 voľných pracovných miest prevažne robotníckych profesií. Na jedno pracovné miesto pripadá 76 evidovaných. Na území okresu došlo vlani k 231 dopravným nehodám, čo bolo o 67 menej než v roku 1997. Päť osôb zomrelo, 21 občanov bolo ťažko zranených a 38 ľahko. Hmotné škody boli vyčíslené na 11 miliónov korún. Najčastejšou príčinou nehôd bola neprimeraná rýchlosť,

porušenie pravidiel o prednosti v jazde a nesprávne predbiehanie. Pod vplyvom alkoholu šoférovalo 12 vodičov. Na území okresu sa registruje 12 861 vodičov všetkých skupín.

Významné návštevy

Koncom februára počas trojdňového pobytu na východnom Slovensku zavítal mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Ukrajiny v Slovenskej republike Jurij Olexandrovič Rylač aj do nášho mesta. Na pôde mestského úradu ho prijal primátor Ing. Michal Bartko. Obsahom rozhovorov boli otázky rozvoja spolupráce medzi okresmi severovýchodného Slovenska a Zakarpatskej Ukrajiny. Ukrajinský diplomat vyjadril uspokojenie nad stavom zachovania identity tunajšieho obyvateľstva. Obe strany vyjadrili odhodlanie prispieť aj k rozvoju hospodárskych a odborných aktivít rámci Karpatského euroregiónu.

Dňa 26.04.1999 sa na krátkej návšteve vo Svidníku stretol predseda Hnutia za demokratické Slovensko a kandidát na funkciu prezidenta Vladimír Mečiar s občanmi mesta. V tom čase zavítala do nášho mesta a stretla sa s jeho občanmi kandidátka na prezidenta Slovenskej republiky Magda Vašáryová. Na pozvanie predstaviteľov regionálnej rozvojovej agentúry vo Svidníku zástupcov Občianskeho združenia na záchranu drevených kostolíkov pod Duklou navštívil naše mesto a okres veľvyslanec Spojených štátov amerických na Slovensku Ráľph Johnson s manželkou. 1. októbra prišiel na pracovnú návštevu do nášho mesta minister školstva Milán Ftáčnik. Po prijatí na mestskej radnici navštívil jednu základnú, dve stredné školy a s učiteľskou verejnosťou sa stretol na besede na okresnom úrade. V rámci spomienkového stretnutia na počesť Dňa obetí Dukly a 55. výročia Karpatsko-dukelskej operácie dňa 9. októbra zavítal do mesta už druhýkrát v tomto roku prezident Slovenskej Republiky Rudolf Schuster. Spolu s ním v delegácii bol predseda ústavného súdu Slovenskej republiky Milan Čič, minister obrany Slovenskej republiky Pavol Kanis, minister obrany Českej republiky Vladimír Vetchý, minister práce a soc. vecí Peter Magvaši, minister poľnohospodárstva Pavol Koncoš, delegácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov a českého zväzu bojovníkov za slobodu, tiež vojenský a letecký pridelení z Poľska, Ruska, Ukrajiny a Číny, predstavitelia Prešovského a Košického kraja a viacerých okolitých okresov.

V tomto čase sa mimoriadneho privítania na mestskej radnici dostalo dcére čestného občana mesta a legendárneho veliteľa 1. Československého armádneho zboru a prezidenta Československa generála Ludvika Svobodu, Ing. Zoji Klusakovej. Vrelého privítania sa dostalo aj ďalšiemu čestnému občanovi mesta 81. ročnému generálmajorovi Oldřichovi Kvapilovi. 10. decembra sa v hoteli Hoges stretli predstavitelia americkej obchodnej komory Leighton Klevana, obchodný riaditeľ tejto komory Pavel Rapoš, predseda výboru pre obchodný rozvoj s podnikateľmi zo Svidníka, Stropkova, Humenného a Sabinova. Americká obchodná komora sprostredkúva prepojenie slovenských podnikateľov a amerických investorov, ktorí majú záujem investovať na Slovensku. V stredu 15. decembra navštívil naše mesto ukrajinský veľvyslanec Jurij Kylač s manželkou. Okrem návštevy mestského úradu navštívil i firmu Svik s.r.o., kde sa stretol s jej generálnym riaditeľom Ing. Ladislavom Koudelkom.

Rok 1999 bol v našej najväčšej fabrike na území mesta Svik – u jeden z rozhodujúcich. Manažmentu fabрики sa podarilo stabilizovať pracovný kolektív, výkonnosť a čo je najdôležitejšie, odrazilo sa to v kvalite produkcie a v zárobkoch. Fabrika dostala možnosť vyrábať pánske odevy 3 špičkových svetových značiek ako sú Calvin Klein, Valentino Armani, Ungaro. Výrobu zabezpečuje okolo 600 zamestnancov. V tom počte je i 62 žien zo Zakarpatskej Ukrajiny a takmer 90 Rómov. Počas roka firma investovala do technickej vybavenosti a sociálneho programu vyše 10 miliónov korún. Ako jediná výrobná firma na

území mesta pre svojich pracovníkov poskytuje bezplatné ubytovanie vo svojej ubytovni, prepláca v plnej výške cestovné, zápisne detí do materskej škôlky, bezplatné služby v rehabilitačnom stredisku, splátka úrokov z pôžičiek a iné služby. V poradí druhá najväčšia firma na území mesta Potravinárske strojárne a. s. , počas roka taktiež úspešne napreduje. Už vyše roka spolupracuje s americkou obchodnou spoločnosťou Traditionál Brewing Systems. Popri tradičnej výrobe strojov sa spracovanie mäsa a umývacie linky na potraviny vyše 200 pracovníkov spoločnosti úspešne zvládli novú výrobu pivovarov a pivných tankov. Vlni sa s nimi zúčastnili na výstavách v Brne, Atlante, Moskve, Norimbergu a Tokiu. Jeden pivovar s jednorazovou kapacitou 17 hektolitra robí už dobré služby v Los Angeles. Celý proces varenia piva je riadený počítačom pomocou obrazovky, kde sú zakomponované receptúry na varenie 25 druhov piva. Na obsluhu pivovaru je potrebný jeden človek. Táto firma je schopná vyrobiť za rok 30 i viac pivovarov. Okrem toho sú schopné pre záujemcov vyrábať i malé mliekarne s objemom 10 000 až 20 000 l, pretože proces výroby piva a mlieka je podobný.

Po spojení okresných pracovísk Ministerstva poľnohospodárstva v Stropkove a vo Svidníku od 1. januára vzniklo Regionálne pracovisko Ministerstvo poľnohospodárstva Slovenskej republiky vo Svidníku. V našom regióne pod Duklou, teda na území Svidníckeho a Stropkovského okresu chovajú kravy na mlieko v 16 poľnohospodárskych podnikoch. Najviac mlieka nadoja na podielníckom družstve v Bukovciach, v družstve Ondava Stropkov nadojili 13 l na deň od jednej kravy od 274 dojníc. Najmenej nadojili na Poľnohospodárskom družstve v Soboš, kde od 36 dojníc získali 2,27 l mlieka na deň od jednej kravy. Celkove naďalej pretrvávajú značné problémy vo fungovaní agrokomplexu. Preto voči nedostatočnej podpore vlády tomuto rezortu dňa 16. apríla na pravé poludnie vo Svidníku štyri traktory a jedna sejačka zablokovali hlavnú ulicu v meste. Ďalšia technika zablokovala na pol hodiny hraničný priechod na Vyšnom Komárniku. Približne 50 poľnohospodárov rozdávalo letáky, ktoré upozorňovali na dlhotrvajúcu krízu v poľnohospodárstve a žiadali zaradiť toto odvetvie medzi priority vládnej politiky. Dva milióny 765 tisíc cestujúcich prekročilo cez vlnajší rok pri vstupe a výstupe štátnu hranicu Slovenska s Poľskou republikou na hraničnom priechode Vyšný Komárnik – Barvinek. Vyše milión 800 tisíc tvorili slovenskí turisti. Hranicu prešlo 566 tisíc 638 kamiónov. Všetci museli prejsť aj cez naše mesto. Nakoľko cez neho vedie jediná cesta cez hranicu. Na sviatok Jozefa – 19. marca podnikateľ Jozef Los – Božik opäť otvoril na frekventovanej medzinárodnej komunikácii medzi Svidníkom a Ladomirovou zrekonštruovaný motorest Alpinka. V príjemnom prostredí reštaurácie ponúkajú teplé jedlá a široký sortiment nápojov. Od štvrtka do soboty pobyt na Alpinke spríjemňuje hudobná skupina. V pondelok 5. – júla na sviatok Cyrila a Metoda bola po svätej omši slávnostne odovzdaná do prevádzky vináreň. V príjemnom prostredí vinárne môžu mladí ale i starší stráviť príjemne odpoľudnia a večere. Správcom objektu sa stala rímskokatolícka farnosť pod vedením farára pána Petra Gombitu. Od 1. októbra sa Slovenská autobusová doprava v Svidníku stala po reorganizácii na celom Slovensku odštepným závozom so sídlom v Humennom. Prvé číslo (v poradí číslo 48) týždenníka občanov podduklianského regiónu zo dňa 24. novembra vydala po zmene vydavateľa novín Creatív plus, reklamno – obchodná agentúra zo Stropkova.

Na Gynekologicko – pôrodníckom oddelení svidníckej nemocnice v predošlom roku zaznamenali 600 pôrodov. Už tretí rok môžu v našej nemocnici ženy rodiť bezbolestne, vďaka epiduralnej anestézii. Oproti minulým rokom poklesol počet umelých prerušení tehotenstva až o 60 %, priemerný vek prvoroďčiek sa zvýšil z 20 na 22 rokov. V ostatných piatich rokoch sa na pôdoch podieľajú výraznejšou mierou Rómky - 25 percentami.

Výstavba a zmeny charakteru mesta

V utorok 7. júla bola daná do prevádzky výpravná časť autobusovej stanice. Na tento deň sme čakali dlhých trinásť rokov. Mesto preinvestovalo na objekte 15 miliónov korún. Toľko stálo aj nástupisko, ktoré bolo sprevádzkované v roku 1992. Vo výpravnej časti stanice je čakáreň, prepravná pokladnica, informátor, dispečer, odpočívareň pre rodičov, bufet a predajňa mäsa. Časom majú v nej zriadiť predajne potravín, ovocia a zeleniny. Začiatkom novembra sa započalo s výstavbou mosta cez rieku Ladomírka. Most má slúžiť na prepojenie sídliska Dukla s centrom mesta. Dodávateľom stavebných prác sú cestné stavby závod D4 Prešov, ktorých dodávateľmi sú Drustav Svidník, Ingreal Košice. Most bude montovaný z mostnej oceľovej konštrukcie Bailey Bridge.

Školstvo

Dňa 14. mája spolu s učiteľmi, pracovníkmi a žiakmi základnej školy na Komenského ulici si pripomenula 35. výročie založenia školy aj svidnícka verejnosť. Na slávnostnej akadémií boli prítomní aj bývalí riaditelia a učители a pozvaní hostia. Terajšou riaditeľkou školy je PaedDr. Helena Lacová. Na počesť jubilea školy vydalo jej vedenie pamätnicu, ktorá dokumentuje nielen históriu školy, ale aj časy, ktoré výstavbe I. základnej školy vo Svidníku predchádzali. S výstavbou terajšej školy sa začalo v 60-tých rokoch. V súčasnosti má základná škola 600 žiakov, 26 tried, 2 klubovne, telocvičňu, školský klub, školskú jedáleň a kuchyňu. Učí na nej 45 učiteľov a vychovávateľov, 46 hospodársko - tech. pracovníkov. Škola je zároveň strediskom s rozšíreným vyučovaním futbalu pre chlapcov a volejbalu pre dievčatá. Svoje 40 – ročné výročie vzniku oslávila Základná umelecká škola. Na slávnostnej akadémií sa zúčastnil prednosta Okresného úradu vo Svidníku – Ing. Vladimír Popik, ktorý ocenil bývalého prvého riaditeľa ľudovej školy umenia pána Albína Lauka. K prítomným sa prihovril aj primátor mesta Ing. Michal Bartko, ktorý vyzdvihol zaslúžilú prácu pedagógov počas štyridsaťročnej existencie školy a tejto udelil cenu primátora. Za 40 rokov škola vychovala stovky absolventov, ktorí sú roztrúsení po celom Slovensku, ba dokonca aj v zahraničí. Boli to aj stovky koncertov a vystúpení rôzneho druhu, popredné miesta na okresných, krajských, celoštátnych a medzinárodných súťažiach. Škola naučila deti dokonale hrať, tancovať, narábať so štetcom a slovom. O dobrých výsledkoch tejto školy svedčí i to, že na tohtoročnom 6. ročníku detského festivalu tanca v Bratislave v kategórii disko tancov obsadili mladšie i staršie žiačky zhodné 2. miesto. Oba úspešné kolektívy viedla učiteľka Mária Sopková. V priebehu školského roka došlo k zmene riaditeľa Obchodnej akadémie, keď Mgr. Štefana Čarného nahradil Mgr. Jaroslav Ivančo a riaditeľa Stredného odborného učilišťa odevného Mgr. Ladislava Mackaniča vystriedal Mgr. Vladimír Šandala.

Kultúra

V rámci 54. výročia oslobodenia mesta sa uskutočnil v priestoroch mestského kultúrneho strediska 25. ročník Svidníckeho divadelného festivalu. Na ňom sa predstavilo bábkové divadlo Babadlo z Prešova s rozprávkou Lapaj – postrach dvora. Umelci z Bratislavy sa predstavili v zábavnom operetnom galakoncerte s názvom Vám, vám, jedine len vám. Ochotnícky divadelný súbor Mláďaťa, ktorý pracuje pri mestskom kultúrnom stredisku vo Svidníku sa predstavil veselohrou Ferka Urbánka Kamenný chodníček. V podduklianskom

osvetovom stredisku vo Svidníku dňa 19. apríla bola otvorená vernisáž. V okresnej súťaži neprofesionálnej výtvarnej tvorby Paleta sa reprezentovalo 11 autorov s malbami, kresbami, grafikami, plastikami a dielami vytvorenými kombinovanou technikou. Prevažná časť súťažiacich pochádza z nášho mesta. Koncom apríla sa v sieni Múzea ukrajinsko – rusínskej kultúry uskutočnil 9. ročník v prednese poézie a prózy v ukrajinskej a rusínskej reči. Súťažnej prehliadky sa zúčastnilo 20 žien z deviatich okresov prešovského kraja. Od svojho zrodu táto súťaž je venovaná pamiatke ukrajinskej spisovateľky a novinárky Irine Novickej, ktorá istý čas žila a pôsobila v Prešove a rada navštevovala i náš región a mesto. K medzinárodnému dňu detí Podduklianske osvetové stredisko, odbor školstva okresného úradu uskutočnili okresnú súťaž a výstavu najstrašidelnejšieho strašiaka. Víťazne modely boli vystavené v parku pri budove podduklianskeho osvetového strediska. Spevom a tancom, tiež veselou náladou sa v dňoch 19. – 20. júna uskutočnili 45. jubilejné slávnosti kultúry Rusinov – Ukrajincov Slovenskej republiky. Do Svidníka prišli predviesť svoje umenie pred početným publikom 1100 účinkujúcich, členov domácich i zahraničných folklórnych kolektívov. Program slávnosti bol koncipovaný do siedmich programových blokov. Najviac divákov vzhladol posledný sobotňajší program Za hrst' smiechu ľudom pre potechu. Smiech a zábava sa niesli celým programom. Do ukončení programu v neskorých nočných hodinách sa Svidníkom niesol spev návštevníkov festivalu, ktorí sa nad ráno vracali domov.

V nedeľu bola svätá liturgia v drevenej cirkvi v areáli skanzenu Múzea ukrajinsko – rusínskej kultúry. V prostredí skanzenu sa predstavili kolektívy zvykmi predkov podľa scenára a réžie Jozefa Varcholu na tému Večornoci. Potom opäť dejiskom slávnosti bola scéna amfiteátra. Pred televíznym programom Spevy mojej zeme, ktorý bol vyvrcholením jubilejných slávnosti, bol míting. Predseda Ústrednej rady Zväzu Rusinov – Ukrajincov v Prešove Ivan Laba sa poďakoval mestskému úradu za spoluprácu pri organizovaní slávností. Hlavne slovo na mítingu mal predseda Národnej rady Slovenskej republiky Jozef Migaš. Úvodné slova predniesol v ukrajinčine. Mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Ukrajiny v Slovenskej republike Jurij Kylač vysoko zhodnotil výkony vystupujúcich a žánrovú pestrosť programov.

Už po šiesty krát v prázdninovom období mesiacov júl a august mestské kultúrne stredisko spríjemňuje nedeľne popoludnie organizovaním Kultúrneho leta. V rámci neho vystupujú zábavne a tanečné skupiny Drišľak z Vranova, Raslavičan z Raslavič, Labirčanka z Medzilaboriec, Svitan a Svitanček zo Svidníka. Uskutočnil sa aj 3. ročník Svidnickeho siláka. Najviac bodov v hode polenom, nosení bremena na vzdialenosť 50 m, ťahanie obrovského valca, tlaku s činkou na lavičke a mŕtvom ťahu získal a stal sa víťazom Peter Vidiščák zo Stropkova. Každý večer sa na amfiteátri premietajú filmy rôznej produkcie žánrov. Náš okres a naše okresné mesto sa v dňoch 10. – 12. septembra 1999 stáli stredobodom pozornosti nielen celej kultúrnej verejnosti na Slovensku, ale aj obyvateľov mnohých európskych štátov. V rámci akcie Dni európskeho kultúrneho dedičstva, ktoré sa na Slovensku otvorili práve u nás, sa uskutočnilo veľa zaujímavých podujatí a zúčastnilo sa na nich veľa ľudí. Prišli aj vzácní hostia, minister kultúry Slovenskej republiky Milan Kňažko, Poľsky veľvyslanec v Slovenskej republike Ján Komornický, kvitorka chrámu v Krajnom Čiernom Magda Vašaryová, odborníci zo Slovenska, Ukrajiny, Poľska, Maďarska a Česka na vedeckej konferencii v sále Múzea ukrajinsko – rusínskej kultúry hovorili o tradíciách staviteľstva a bývania na Slovensku. S rovnomerným názvom potom otvorili prítomní výstavu. Ďalšie zaujímavé výstavy boli otvorené v priestoroch mestského kultúrneho strediska, kde sa uskutočnil aj okrúhly stôl ministra kultúry k stavu a záchrane kultúrnych pamiatok. Zároveň na amfiteátri 11. septembra v popoludňajších hodinách sa uskutočnili ekumenické modlitby za zjednotenie Európy, zbratania sa všetkých národov a nás a zmierenie

všetkých náboženstiev. Na modlitbách vystúpili spevácke zbory so staroslovanskými Liturgickými spevmi zo Slovenska, Poľska a Ukrajiny.

V programe Dni európskeho kultúrneho dedičstva bol pojatý aj Deň remesiel a ľudových tradícií, ktorý už má v našom meste niekoľko ročnú tradíciu. Do skanzenu múzea ukrajinsko – rusínskej kultúry prišli stovky hostí a Svidničanov. Vo vozovni sa konala výstava ovocia a zeleniny, propagujúca nové perspektívne odrody ovocia a zeleniny. V zadnej časti vozovne sa konal štvrtý ročník súťaže vo varení tradičných i netradičných pirohov. Súťažili trojčlenné družstvá zo Slovenska a Ukrajiny. Porota na čele s prednostom Krajského úradu v Prešove Ing. Jozefom Polačkom udelila 1. miesto triu z národnostného vysielania Slovenského rozhlasu v Prešove, ktoré za 35 minút napravilo 174 pirohov plnených 17 druhmi náplne. Na provizórnom pódiu pred krčmou vyhrávali a spievali členovia súboru Makovica. V areáli skanzenu nechýbala výstava domácich zvierat a holubov. Oživiť tradície našich predkov prišli zruční hrnčiari, vareškár i kováč. Stánok Svidníckych včelárov s ponúkanými medovníkmi a ďalšími dobrotami z medu bol obľiehaný hlavne deťmi. Slnéčné počasie umocnilo strávenie neopakovateľných chvíľ nedeľňajšieho popoludnia. Posledným podujatím akcie Dni európskeho kultúrneho dedičstva bola Oldies diskotéka rádia Východ pre všetkých, čo milujú hity, ktoré preveril čas. Panachidou v cirkvi svätej Paraskievky sa ráno 17. septembra začali spomienkové slávnosti pri príležitosti 180. výročia narodenia Alexandra Pavloviča. V dopoludňajších hodinách bol v Múzeu ukrajinsko – rusínskej kultúry vedecký seminár o jeho živote a diele. Vo večerných hodinách v sále mestského kultúrneho strediska sa uskutočnil spomienkový koncert k výročiu narodenia Alexandra Pavloviča. Začiatkom októbra bola v Podduklianskej knižnici vo Svidníku prezentácia knihy občana nášho mesta Júliusa Paňka pod názvom Kúpeľne testy. Knihu pred vyše 50 prítomnými uviedol literárny teoretik docent Fedor Kováč CSc. z Prešova. Autor zamestnaním zástupca riaditeľa základnej školy na Karpatskej ulici vydal knihu vo vlastnej réžii v náklade 320 výtlačkov prostredníctvom Svidníckej tlačiarne.

Cirkevný život

Poslednú januárovú sobotu usporiadal Rímsko – katolícky f. úrad pre rómske rodiny nášho mesta prvý rómsky kresťanský ples. Jeho súčasťou bol bohatý kultúrny program a tombola. Prvý rómsky ples má všetky predpoklady, aby sa stal peknou tradíciou. Od konca septembra začala Gréckokatolícka farnosť vo Svidníku s rekonštrukciou a prístavbou sv. Paraskievky. Základný kameň na nový chrám svätých Svätý otec Ján Pavol II. pri návšteve Slovenska v roku 1995, autorom projektu je Ing. Peter Marcinko z Prešova. Projekt je vypracovaný na základe podmienok, ktoré vyhotovil Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti v Bratislave v maximálnej miere rešpektuje zachovanie pôvodného chrámu, ktorý je kultúrnou pamiatkou.

Politické strany, hnutia a združenia

Dňa 7. marca sa konal snem Kresťansko – demokratického hnutia okresu Svidník. Na sneme bol prítomný predseda republikovej rady KDĽK a minister spravodlivosti JUDr. Ján Čarnogurský. V tajných voľbách zvolili za predsedu Okresného centra KDĽK vo Svidníku Ing. Jana Dzurjuvu a podpredsedami sa stali MVDr. Juraj Andrejov a Ján Sušíka. V tom čase sa konal i okresný snem Demokratickej strany. Delegáti zvolili za predsedu okresnej rady DS opätovne Petra Guzyho, podpredsedníčkou sa stala Ing. Alena Tolinová. V polovici marca bol vo Svidníku okresný kongres Strany občianskeho porozumenia. Delegáti posúdili výsledky minuloročných volieb a činnosť okresnej organizácie od jej vzniku. Vzali na vedomie

odstúpenie Ing. Šteca z funkcie predsedu okresnej rady a na uvoľnené miesto zvolili JUDr. Michala Brožinu. V nedeľu 18. októbra sa konal snem Demokratickej únie v okrese Svidník. Ako hosť medzi delegátov snemu zavítal poslanec Národnej rady Slovenskej republiky doc. Ľubomír Harach. Predsedom okresnej rady DÚ sa stal Dušan Fedoročko, poslanec národnej rady SR, podpredsedami sa stali MVDr. Bohumil Kačmar, MUDr. Peter Ziman CSc., Ing. Ján Holodňak a Ing. Michal Kost'.

Spolky a organizácie

Vyššie 60 včelárov sa 12. februára zúčastnilo výročného rokovania Základnej organizácie Slovenského zväzu včelárov vo Svidníku. Vo voľbách zvolili sedemčlenný výbor, ktorý na svojom prvom zasadnutí potvrdil vo funkcii predsedu organizácie Ing. Jana Hvozdu. III. zjazd Rusinov – Ukrajincov v Slovenskej republike sa konal 27. februára v Prešove medzi 160 delegátmi a hosťami zjazdu bola aj početná skupina delegátov základnej organizácie z nášho mesta. V tajných voľbách zvolili 33 – člennú ústrednú radu ZRUS, zo Svidníka to boli PhDr. Miroslav Sopoliga DRSc., Ivan Rudý, Mgr. Vasil Lakata, Mgr. Július Paňko, Ing. Milan Cocuľa a Ján Štefanišin. Prví dvaja sa dostali aj do 11 – členného predsedníctva. Dňa 14. mája sa v meste uskutočnili regionálne oslavy 80. výročia Červeného kríža na Slovensku. Osláv sa zúčastnil aj prezident Slovenského červeného kríža MUDr. Milan Kručay. Pri tejto príležitosti v priestoroch Vojenského múzea otvorili výstavu "Červený kríž v časoch mieru a vojen v 20 storočí". Dobrá práca územného spolku SČK vo Svidníku je každoročne korunovaná dobrým umiestnením družstiev dobrovoľných zdravotníkov SČK v rôznych celoštátnych i medzinárodných súťažiach. Tak tomu bolo aj v mesiaci jún, keď naše svidnícke družstvo na celoslovenskej súťaži dobrovoľníkov SČK v Bratislave obsadilo druhé miesto.

Telovýchova a šport

Futbal: Doterajší prezident Mestského futbalového klubu a bývalý primátor mesta Karol Kalinák začiatkom roka odišiel pracovať mimo mesta. Z toho dôvodu došlo na tomto poste k zmene. Výbor futbalového klubu zvolil do funkcie prezidenta MFK Jozefa Leľa (písateľa tejto kroniky). Družstvo dospelých futbalistov v jarnej časti III. ligy pod vedením trénera Jozefa Talaška nastúpilo k týmto kádom: Ján Biroš, Jozef Kriško – brankári, Pavol Piršč, Štefan Ružvoň, Rastislav Vasilenko, Peter Sokol, Martin Pustý, Ľubomír Krajňak – obrancovia, Vladimír Hirka, Marián Paňko, Jozef Vaško, Rudolf Jakubčo – záložníci, Viktor Bochin, Marián Kizák, Pavol Kokuľa, Jozef Kozák, František Šott – útočníci. Po nie veľmi lichotivých výsledkoch, keď neustále hrali o záchranu v konečnej tabuľke ročníka 1998 – 1999 obsadili 12. miesto so ziskom 39 bodov. Z 30 dohraných zápasov 11 vyhrali, 6 remizovali a 13 prehrali so skóre 38:49. Družstvo dorastencov v jarnej časti II. dorasteneckej ligy sa nepodarilo výrazne presadiť a aj prevedenou reorganizáciou, keď v tejto súťaži zostalo len prvých 6 družstiev vypadli do III. dorasteneckej ligy. Družstvá mladšieho dorastu, starších a mladších žiakov v II. lige si počínali v celku úspešne a obsadili popredné miesta. Úspešne si počínali i družstvá zaradené do súťaží prípraviek. Jesennú časť futbalového ročníka 1999 – 2000 začali futbalisti pod novým názvom Svidnícky futbalový klub aj s novým futbalovým výborom na čele s miestnym podnikateľom Jozefom Ľos – Božikom. Podpredsedami sa stali Zdenek Kost' a MVDr. Bohumil Kačmar a členmi výboru Cyril Dudáš, Ján Holodňak, Jaroslav Matkobiš a Dušan Vaňko. V zimnej prestávke pokračujú niektorí futbalisti z okresu hrať futbal v hale Slávie vo Svidníku. Aj na konci tohto roka sa halovej súťaže zúčastnilo 16 mužstiev. Víťazom tejto súťaže sa stalo družstvo Weltex Drustav zloženého prevažne

z hráčov Drustavu Hrabovčiek, na druhom mieste sa umiestnilo družstvo MSM Vináreň Svidník

Hokey: so striedavými úspechmi hrali juniori a starší žiaci HK81 Strojár Svidník v II. hokejovej lige.

Volejbal: volejbalisti SLÁVIE Svidník si v jarnej časti III. ligy počínali úspešne a postúpili do II. ligy. O tento úspech pod vedením trénera a hráča Miroslava Blanára sa pričínili Peter Dzúr, Ladislav Mackanič, Marián Murčinko, Peter Križanovský, Jozef Široký, Michal Lastivka. Zimnú prestávku využívajú hráči volejbalu z mesta a okolitých obcí. V telocvični stredného odborného učilišťa strojárskeho hrá mestskú volejbalovú ligu 11 mužstiev. Zvláštnosťou týchto zapojení je to, že v zostave každého mužstva musia nastúpiť dve ženy, V súťažnom ročníku 1998/99 sa majstrom mestskej ligy stalo družstvo Stredného učilišťa strojárskeho.

Šach: v súťažnom ročníku 1998/99 štartovali v III. lige dve družstvá. Šachový klub Stropkov – Svidník postavil okrem áčka aj juniorov, prvé družstvo vyhralo skupinu so stopercentným bodovým ziskom a po roku bude opäť hrať v druhej lige. Juniori obsadili v tabuľke 9. miesto, keď získali jediný bod. Mladá generácia je príslubom a najmä mimoriadne nadaný 10-ročný Peter Brudňak zo Svidníka. Svoj talent potvrdil i na majstrovstvách Slovenská jednotlivcov do 10 rokov, keď z 34 chlapcov sa umiestnil na 4 mieste. Súpermi našich šachistov v II. lige sú tieto kolektívy: Chemosvit Svit, BMZ Spišská Nová Ves, Nafta projekt Poprad, KDV 64 Kežmarok B, BSK – Bardejov, Tatran Prešov B, ŠK – Drienica Orság Spišská Nová Ves – Margecaný, Hydina Košice B, Vojenská letecká akadémia Košice a SU Košice B.

Kolky: kolkársky klub Centrál Svidník pokračoval súťažiť v III. lige. Naďalej však hrajú v prenajatej kolkárni vo Vyšnom Orlíku alebo chodia trénovať a hrať do Solivaru. Výstavba kolkárne v našom meste je v nedohľadne.

Stolný tenis: družstvo stolného tenisu Slávia A Slávia NsP Svidník hralo v I. triede a Slávia IV. ZŠ. Svidník v II. triede okresu Svidník a Stropkov. V nedeľu 5. septembra bol v našom meste športový sviatok, Dukelský beh mieru napísal svoju 40 kapitolu.

Na štadióne Svidníckeho futbalového klubu sa prezentovalo 63 pretekárov, z toho boli štyri ženy. Za účasti zakladateľov behu a niekdajších telovýchovných funkcionárov mesta a okresu Michala Karamana, Jana Kudlu a Juraja Pirucha, prednostu okresného úradu Ing. Vladimíra Popika, primátora mesta Ing. Michala Bartka a jeho predchodcu Karola Kalináka vzdali všetci aktéri hold osloboditeľom na duklianskom cintoríne. O niekoľko minút zaznel výstrel, ktorým riaditeľ pretekov, primátor Ing. Michal Bartko, odštartoval najstaršie atletické podujatie v kraji pod Duklou. Od tejto chvíle sa rozpútali na 20 kilometrovej trati z Dukly do Svidníka súboje o čo najlepšie umiestnenie. V záverečnom finiši na futbalovom štadióne vo Svidníku zvíťazil víťaz ostatných troch ročníkov Jaroslav Jakubašek z Bardejova pred Andrejom Dlugoszom z Novego Saczu v Poľsku a Tiborom Tiszom z Košíc. Z pretekárov nášho regiónu sa najlepšie umiestnil Igor Vančišin zo Stročina, ktorý obsadil 20. miesto.

Mimoriadne udalosti

Z 11. na 12. marca sa neznámy páchatel vlámal do štyroch obchodov nákupného strediska na námestí Slobody. Z predajne Beta plus ukradol 20 tisíc korún. Z kníhkupectva firmy Marsab potiahol rôzny knižný tovar, hifi vežu a peniaze za 43 tisíc korún. Zo salónu Danko odniesol rôznu dámsku kozmetiku, dámsku a pánsku konfekciu, doplnky a peniaze v celkovej sume 75 tisíc korún. Z predajne hračiek a papiera ukradol len 300 korún. Dňa 10. júna po 25 –

ročnom manželstve 50 – ročný manžel dopichal nožom svoju 48 – ročnú životnú družku. Vražednou zbraňou bol mäsiarsky nôž s takmer s 30 centimetrovou čepeľou. O vrahovi bolo známe, že sa rád potužoval alkoholom, v osudový deň sa opil dvakrát. Manželka podľa výpovede susedov večer zavolała syna, lebo si nevedela rady s opilcom. Keď okolo pol noci otec zaspal, syn odišiel k svojej rodine. Ráno dcéru pri návšteve rodičov čakal hrôzostrašný zážitok. Otec v noci po prebudení uskutočnil brutálny čin. Z kuchynskej linky vybral nôž a spiacu manželku pichol šesť krát do oblasti ľavej lopatky, až ju prepichol. Po vražde zmizol z domu. Policajti ho našli v motoreste Alpinka. Dychovou skúškou mu zistili 2,7 promile alkoholu v dychu. V nedeľu 20. júna o 1,35 hod. pri trezore Všeobecnej úverovej banke došlo k lúpežnému prepadnutiu zamestnanca obsluhy čerpacej stanice firmy Slovnaft pri odovzdávaní tržby. Jeden z páchatel'ov priložil benzínárovi strelnú zbraň ku krku a prikázal mu, aby hodil tržbu do igelitovej tašky. Prenajímateľovi benzínovej stanice Jozefovi Ľos – Božikovy tak vznikla škoda 204 tisíc korún.

11. augusta došlo k zatmeniu slnka na severnej pologuli Zeme a po mnohých desaťročiach sme videli toto impozantné predstavenie aj u nás. Vo Svidníku začalo o 14 hod. 14. min. 51.sek. Najväčšia fáza zatmenia nastala v našom meste o 12. hod. 54. min. 32. sek. V tomto čase bolo vidieť v uliciach mesta veľa ľudí, ktorí za pomoci rôznych tmavých okuliarov, sklíčiek a špeciálnych slnečných filtrov obdivovali tento jedinečný prírodný úkaz. Koncom októbra neznámy páchatel' umiestnil na bočnej parapetnej doske okna predajne potravín na pešej zóne nezistený druh výbušného systému. Na diaľku ho aktivoval približne o 3 hodine a 15 minúte. Pri výbuchu došlo k rozbitiu 10 sklenených výplní a poškodeniu vonkajšieho plechového obkladu steny predajne. Vzhľadom k tomu, že k výbuchu došlo v skorých ranných hodinách, nikto sa nezranil.

Počasie a jeho osobitosti v priebehu roka

Začiatkom roka v priebehu mesiaca januára boli teploty v celku v normále, mala snehová prikrivka pretrvala ešte z novembra minulého roka. Obrat nastal začiatkom februára, keď nočné teploty poklesli až na - 15 stupňov Celzia a denne sa pohybovali od -5°C do 5°C. Vyvrcholenie nastalo 11. februára, keď cez deň a v noci výdatne snežilo, čím nastala kalamitná situácia podobná rokom 1987. Jar bola teplotne normálna až do konca mája, kedy vystúpili teploty až na 28°C. Týmito teplotami začalo obdobie sucha, ktoré pretrvalo až do jesene. Po nadpriemerných letných teplotách prišiel prvý mráz už 11. septembra a nastala mrazivá a suchá jeseň.

Rôzne

V čase keď ľudia na celom svete vítali Nový rok, vo Svidníckej nemocnici s poliklinikou prišla na svet o 4 hodine a 25 minúte prvá Svidníčanka Emina Hudáková. Vážila 3460 g a merala 49 cm. Narodila sa 22 ročnej Zdene ako druhé dieťa. Mamičke do nemocnice prišiel poblahoželať primátor mesta Ing. Michal Bartko a prednosta Mestského úradu vo Svidníku JUDr. Vasil' Štefanco. Okrem kvetov dostala šťastná mamička vkladnú knižku a hračky. Na gynekologicko – pôrodníckom oddelení Svidníckej nemocnice sa za posledné štyri roky počet pôrodov ustálil a pohybuje sa okolo čísla 600. Najviac detí v dejinách nemocnice sa narodilo v roku 1983, keď stretlo sveta uzrelo 912 nemluvniat. Potom sa počet pôrodov z roka na rok znižoval. Najvýraznejší pokles zaznamenal v roku 1992, keď do popredia sa dostala

hormonálna antikoncepcia. Znižoval sa počet potratov až o 50 percent. V minulom roku prišlo na svet 578 detí, z toho 26 percent rómskych. Občania Slovenskej republiky uzavreli vlani o 461 sobášov menej ako v predchádzajúcom roku. Rozviedlo sa o 184 dvojíc viac. Podľa údajov štatistického úradu Slovenskej republiky v minulom roku uzavreli občania SR 27494 manželstiev. Na tisíc obyvateľov tak pripadlo 5,1 sobášov. Priemerný sobášny vek žien sa zvýšil z 23,1 v roku 1985 na 24,5 roka v roku 1998. Muži, ktorí sa vlani ženili boli v priemere 27,5 roční, kým v roku 1997 mali 27,2 roka. Súdy v minulom roku rozviedli 9312 manželstiev. Na tisíc obyvateľov tak pripadlo 1,73 rozvodov. Naša nemocnica s poliklinikou eviduje vo svojom spádovom obvode 1057 diabetikov, pričom ich počet z roka na rok stúpa. Zdravotníci zorganizovali vo svidníckych uliciach náhodné meranie hladiny cukru v krvi. Z 234 záujemcov o vyšetrenie zistili znaky cukrovky v štrnástich. V priebehu minulého roka sa nepodarilo znížiť v našom okrese nezamestnanosť. Koncom marca dosiahla 27,31 percent. Bez práce bolo 4211 ľudí, z toho 1735 žien. Podporu v nezamestnanosti poberalo 1684 ľudí, čo je 37,62 % zo všetkých uchádzačov o zamestnanie.

Prednosta MsÚ
Kronikár
Primátor mesta